

วิปัสสนาภาวนาในคัมภีร์พระพุทธศาสนา (๖)

สุภีร์ ทุมทอง

๔ มิถุนายน ๒๕๖๒

รายวิชา ๒๐๒ ๓๑๗ วิปัสสนาภาวนาในคัมภีร์พระพุทธศาสนา

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิปัสสนาภาวนา รุ่นที่ ๑๔

อ.สุภีร์ ทুমทอง ป.ธ.๔, วศ.บ., พธ.ม., พธ.ด.

supee2t@gmail.com, www.ajsupee.com

ก. สังเขปรายวิชา

ศึกษาความรู้พื้นฐานของวิปัสสนาภาวนาโดยทั่วไป
หลักวิปัสสนาภาวนาตามนัยของพระไตรปิฎก
อรรถกถา ฎีกา และปกรณ์วิเสสต่าง ๆ

ข. วัตถุประสงค์

๑. นิสิตมีความรู้พื้นฐานวิปัสสนาภาวนาในคัมภีร์
๒. นิสิตเข้าใจหลักวิปัสสนาภาวนาแบบต่าง ๆ ในคัมภีร์
๓. นิสิตเข้าใจหลักวิปัสสนาที่จัดเป็นระบบในคัมภีร์
๔. นิสิตสามารถอธิบายเชื่อมโยงหลักธรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิปัสสนาภาวนาได้ตรงตามคัมภีร์

ค. การวัดและประเมินผล

๑. การเข้าชั้นเรียน ความสนใจ	๑๐ คะแนน
๒. งานสรุปสาระการเรียนรู้ประจำสัปดาห์	๒๐ คะแนน
๓. ทดสอบในห้องเรียน	๒๐ คะแนน
๔. วิเคราะห์วิปัสสนาภาวนาในพระสูตร ๑ เรื่อง	๕๐ คะแนน
๔.๑ ที่มาและเหตุเกิดพระสูตร	
๔.๒ เนื้อหาโดยรวมของพระสูตร	
๔.๓ วิปัสสนาภาวนาที่ปรากฏในพระสูตร	
๔.๔ วิเคราะห์พร้อมหลักฐานอ้างอิงประกอบ	
๔.๕ สรุป	
๔.๖ ภาคผนวกเนื้อหาพระสูตรต้นฉบับ	

รวม ๑๐๐ คะแนน

หัวข้อบรรยาย

๑. ความรู้พื้นฐานวิปัสสนาภาวนาในคัมภีร์
๒. หลักวิปัสสนาภาวนาแบบต่าง ๆ ในคัมภีร์
๓. หลักวิปัสสนาภาวนาที่จัดเป็นระบบ
๔. เชื่อมโยงหลักธรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

หัวข้อบรรยาย

๑. ความรู้พื้นฐานวิปัสสนาภาวนาในคัมภีร์
 - ๑.๑ สภาวะของวิปัสสนา
 - ๑.๒ ลักษณะของวิปัสสนา
 - ๑.๓ ฐานะและตำแหน่งของวิปัสสนา
๒. หลักวิปัสสนาภาวนาแบบต่าง ๆ ในคัมภีร์
๓. หลักวิปัสสนาภาวนาที่จัดเป็นระบบ
๔. เชื่อมโยงหลักธรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

หัวข้อบรรยาย

๑. ความรู้พื้นฐานวิปัสสนาภาวนาในคัมภีร์
๒. หลักวิปัสสนาภาวนาแบบต่าง ๆ ในคัมภีร์
 - ๒.๑ แบบสามัญทั่วไป
 - ๒.๒ แบบถาม - ตอบยืนยันความเห็น
 - ๒.๓ แบบรู้เหตุปัจจัย
 - ๒.๔ แบบสืบค้น
 - ๒.๕ แบบรู้ข้อดี ข้อเสีย ทางออก
 - ๒.๖ แบบความแตกต่างระหว่างบุคคล
๓. หลักวิปัสสนาภาวนาที่จัดเป็นระบบ
๔. เชื่อมโยงหลักธรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

หัวข้อบรรยาย

๑. ความรู้พื้นฐานวิปัสสนาภาวนาในคัมภีร์
๒. หลักวิปัสสนาภาวนาแบบต่าง ๆ ในคัมภีร์
๓. หลักวิปัสสนาภาวนาที่จัดเป็นระบบ
 - ๓.๑ วิปัสสนาภาวนารวมองค์มรรค
 - ๓.๒ มรรคเดียวแสดงหลายแบบ
 - ๓.๓ ระบบคฤหัสถ์
 - ๓.๔ ระบบบรรพชิต
 - ๓.๕ ระบบเรียงลำดับสภาวะธรรม
 - ๓.๖ ระบบเรียงลำดับธรรมดำเนินงาน
 - ๓.๗ ระบบเรียงลำดับความบริสุทธิ์
 - ๓.๘ ระบบเรียงลำดับเน้นปัญญา
๔. เชื่อมโยงหลักธรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

หัวข้อบรรยาย

๓.๘ ระบบเรียงลำดับเน้นปัญญา

๓.๘.๑ รู้ด้วยปัญญา ตัณหาไม่เกิด

๓.๘.๒ ผู้ฉลาดในธรรมทั้งหลาย

๓.๘.๓ ชัมมัฏฐิติญาณก่อน นิพพานญาณหลัง

๓.๘.๔ ภาวนามยญาณ

๓.๘.๕ ปริปัญญา ๓

๓.๘.๖ วิสุทธี ๗

๓.๘.๗ ญาณในคัมภีร์ปฐีสัมภิทามรรค

๓.๘.๘ ญาณในคัมภีร์วิสุทธีมรรค

๓.๘.๙ ญาณในคัมภีร์อภิธัมมัตถสังคหะ

สวัสดีครับ